

Komentar in karta: 1/134

SLA V643 'dekla'

Vlado Nartnik

1. Gradivo

Za pomen 'stalno najeta ženska na kmetiji za pomoč pri gospodinjstvih in kmečkih delih', knj. *dékla* (é), je najbolj pogost in zemljepisno najbolj razširjen leksem *dekla* (s tem da ima v T412 oznako, da gre za žensko, ki je (bila) stalno zaposlena pri kaki družini in je (bila) zato bolj spoštovana). Po padajoči pogostnosti sledijo še leksemi *hlapica*, *služkinja* in *služavka* (ki imata v T412 oznako, da gre za poimenovanje za manj spoštovano, sezonsko delavko), besedna zveza *služečka dekla* ter opis *je služila*. Posamične so besedne zveze *kravja dekla*, *svinjska dekla* in *kuhinjska dekla* ter leksemi *pestrna*, *pastirica* (ki ima v T193 oznako starejše), *delavica* in *težakinja*.

2. Morfološka analiza

dekla ← **dět-ьk-ьl-a* ← **dět-ьk-a* 'deklica' ← **dět-ę* 'otrok'

služečka dekla ← **služ-ьč-ьsk-a-j-a* (← **služ-ьk-a* ← **slug-a* 'sluga') + **dět-ьk-ьl-a*

kuhinjska dekla ← **kux-yń-ьsk-a-j-a* (← *(*kux*)-yń-i ← stvnem. *kohhōn* 'kuhati') + **dět-ьk-ьl-a*

svinjska dekla ← **svinbj-ьsk-a-j-a* (← **svin-i*, rod. **svin-bj-ę* 'svinja') + **dět-ьk-ьl-a*

kravja dekla ← **korv-ьj-a(-j-a)* (← **korv-a* 'krava') + **dět-ьk-ьl-a*

služkinja < **služ-ьk-yń-i* ← **služ-i-ti* 'služiti'

služavka ← *(*služavk*)-a ← hrv. *služavka* 'služkinja'

težakinja ← **těž-ak-yń-i*, rod. **těž-ak-yń-ę* ← **těž-ak-ь* ← **těž-a* 'teža'

hlapica < **xolp-ic-a* ← **xolp-ь* 'sluga, suženj, fant'

pestrna ≤ *pestŋna* < **pěst-uń-a* ← **pěst-ova-ti* 'negovati, hraniti'

pastirica < **past-yń-ic-a* ← **past-yń-ь* ← **pas-ti* 'pasti'

delavica < **děl-a-v-ic-a* ← **děl-a-ti* 'delati'

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnice so kartirani odgovori *delavica* v T060, *pastirica* v T193 in *težakinja* v T410.

Kot enkratnica s *služ-* je kartiran leksem *služavka* v T412.

Kot enkratna besedna zveza z *dekla* je kartiran odgovor *kravja dekla* v T377.

Kot opis je kartiran odgovor *je služila* v T404.

Kot tretji odgovor sta z znakom za komentar kartirana leksema *dekla* v T392 in *služkinja* v T412 ter besedna zveza z *dekla*, tj. *kuhinjska dekla* v T377.

4. Uporabljena dodatna literatura

Duden 7; Rejzek 2001

5. Primerjaj

SLA: V637 'dekle' (1/138); OLA: /; ALE: /; SDLA-SI: /; ALI: /; ASLEF: /;
HJA: /